

Akademia Górniczo-Hutnicza Wydział Odlewnictwa Katedra Inżynierii Stopów i Kompozytów Odlewanych	Metalurgia i odlewnictwo staliwa Studia pierwszego stopnia, stacjonarne III rok
Nr ćwiczenia:	7
Opracował	dr inż. Grzegorz. Tęcza
Temat:	Lejność i skurcz
Cel ćwiczenia:	Celem ćwiczenia jest zapoznanie z metodami pomiaru lejności staliwa, zapoznanie się ze zjawiskiem skurczu staliwa, wykonanie pomiaru lejności i skurczu liniowego wytypowanego gatunku staliwa – porównanie wyników z innymi gatunkami staliwa.
Zakres wymaganego materiału	1. Pojęcie lejności. 2. Czynniki wpływające na lejność. 3. Metody pomiaru lejności, miara lejności w poszczególnych próbach. 4. Pojęcie skurczu. 5. Czynniki wpływające na skurcz. 6. Krzywa skurczu staliwa. 7. Metody pomiaru skurczu.
Materiały i urządzenia wykorzystywane w ćwiczeniach	Piec indukcyjny oraz wsad stalowy o określonym składzie chemicznym. Wcześniej przygotowane formy: do odlania prób lejności metodą prętową oraz skurczu swobodnego i hamowanego. Urządzenia pomiarowe: suwmiarka, linijka.
Przebieg ćwiczeń	Ćwiczenie wykonywane jest w Odlewni Doświadczalnej Wydziału Odlewnictwa AGH. W piecu indukcyjnym topiony jest wcześniej przygotowany wsad. Po roztopieniu metalu, odtlenieniu zalewa się przygotowane formy badanym stopem. Po wybiciu odlewu z formy i jego wystygnięciu, wykonuje się niezbędne pomiary.
Przykładowe pytania	1. Definicja lejności. 2. Lejność zerowa, praktyczna i rzeczywista. 3. Wpływ składu chemicznego na lejność. 4. Metody pomiaru lejności. 5. Definicja i rodzaje skurczu. 6. Krzywa skurczu staliwa. 7. Pierwiastki zwiększające i zmniejszające skurcz staliwa. 8. Metody pomiaru skurczu.
Sprawozdanie	Sprawozdanie powinno zawierać: wyniki pomiarów, obliczenia skurczu, wynik dla próby lejności, analizę uzyskanych wyników i wnioski. Wyniki z próby lejności należy przedstawić w formie wykresu, co ułatwi porównanie wyników z innymi gatunkami staliwa.
Zaliczenie	Dwustopniowe: kolokwium, odpowiedź lub test, sprawozdanie.
Czas trwania	2 godziny
Literatura:	1. Głownia J i inni. Charakterystyka stali na odlewy. Laboratorium. Skrypty Uczelniane 1718, Wyd. AGH Kraków 2010. 2. Chojecki A. Procesy wytapiania stali na odlewy. Skrypty Uczelniane 1234, Wyd. AGH Kraków 1991. 3. Poradnik Odlewnika, Wyd. STOP 2013. 4. Głownia J. I inni. Charakterystyka odlewów ze stali stopowych. Laboratorium. Skrypty Uczelniane 1569, Wyd. AGH Kraków 1999.